

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hanzehogeschool
t.a.v. het College van Bestuur
Postbus 30030
9700 RM GRONINGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
25299044

Uw brief van
1 juli 2020

Uw referentie
O&O 205036

Bijlagen
1

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Datum **19 AUG. 2020**

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-masteropleiding International Business and Management

Geacht College,

Met de brief van 1 juli 2020, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 8 juli 2020, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding International Business and Management als bekostigde opleiding te verzorgen in Groningen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 augustus 2020, kenmerk 2020/054, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding International Business and Management als bekostigde opleiding te verzorgen te Groningen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te

dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
25299044

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hanzehogeschool voltijd hbo master International Business and Management Groningen	2020/054	10/08/2020

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 08/07/2020 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hanzehogeschool om de hbo master International Business and Management als bekostigde opleiding te verzorgen te Groningen (brief van 01/07/2020 met kenmerk O&O 205036). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hanzehogeschool om de hbo master International Business and Management als bekostigde opleiding te Groningen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master International Business and Management in Groningen aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo master in het Croho onderdeel Economie. De opleiding omvat 90 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit strategisch management, supply chain management, HRM, marketing, finance & control en besliskunde. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een afgeronde hbo bacheloropleiding bedrijfskunde of een bacheloropleiding met bedrijfskundige componenten. Afgestudeerden van de opleiding kunnen

volgens aanvrager onder andere aan het werk als projectmanager, salesmanager, business innovator/consultant, engineering consultant, HR manager of financial manager in een internationale omgeving.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master International Business and Management (hierna ook: IBM) aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master IBM verwijst aanvrager naar ROA's database AIS, 'Incoming degree student mobility in Dutch higher education 2018-2019' van het Nuffic (2019), 'Stayrate van internationale afgestudeerden in Nederland' van het Nuffic (2018), 'Internationalisering en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs voor Nederlandse studenten' van het ministerie van OCW, 'De staat van het onderwijs 2019' van de Inspectie van het Onderwijs (2020), www.arbeidsmarkt cijfers.nl van het UWV, een eigen onderzoek naar online vacatures (juni 2020), een gezamenlijke reactie van drie arbeidsmarkt deskundigen uit de regio op het aanvraagdossier (2020), een steunbetuiging van de voorzitter van het Sectoraal Adviescollege Hoger Economisch Onderwijs van de Vereniging Hogescholen (ongedateerd), 'Marktpotentieel master International Business and Management. Deelrapportage: deskresearch' van Lexnova (2020), 'Arbeidsmarktpotentieel Master International Business and Management. Resultaten werkgeversenquête' van Lexnova (2019), 'Baanopeningenmonitor arbeidsmarktregio Groningen 2017' van de Hanzehogeschool (2017) en 42 adhesiebetuigingen van werkgevers. De steunbetuiging van de voorzitter van het Sectoraal Adviescollege Hoger Economisch Onderwijs (hierna ook: SAC HEO) van de Vereniging Hogescholen heeft de commissie gelet op de inhoud betrokken bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

De commissie is met aanvrager van mening dat binnen ROA's database AIS het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen het meest relevant is voor de master IBM, aangezien binnen dit opleidingstype de bestaande master IBM alsmede sterk verwante hbo en wo masteropleidingen zijn opgenomen. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie als 'redelijk' en verwacht 'enige' knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024. Aanvrager merkt hierbij op dat een deel van de studenten die instromen in deze opleidingen afkomstig is uit het buitenland en dat een deel van hen na afstuderen weer naar het buitenland vertrekt. Om die reden is aanvrager van mening dat de instroom van schoolverlaters op de Nederlandse arbeidsmarkt in werkelijkheid kleiner zal zijn dan het ROA voorspelt. ROA heeft deze nuancering zelf ook aangegeven in het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' (p. 30). Dat zou de Indicator Toekomstige Arbeidsmarktsituatie positiever maken, omdat de verhouding tussen het aantal verwachte baanopeningen en het aantal werkzoekenden er gunstiger uit zou zien (p. 21 en 27). Aanvrager onderbouwt deze stelling verder aan de hand van informatie van het Nuffic en de Inspectie van het Onderwijs, waaruit blijkt dat het aandeel buitenlandse studenten bij verwante (wo) opleidingen in het economisch domein relatief groot is en dat de stayrate van deze studenten juist laag is. De commissie constateert dat de opmerking van aanvrager ten aanzien van het aantal afgestudeerden dat de Nederlandse arbeidsmarkt betreedt wordt gedragen door de nuancering van het ROA en de gegevens van het Nuffic en de Inspectie. De commissie constateert dat de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor dit type afgestudeerden mogelijk gunstiger is dan nu uit de prognose voor het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen van het ROA naar voren komt.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024	8800	4	0.7	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024	23600	11	1.8	laag
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024	32400	16	2.4	laag
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024	42700	21	3.2	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.05			enige
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.05			redelijk

Bron: ROA, AIS

Aanvrager verwijst vervolgens naar ROA's prognoses voor de beroepsgroepen bedrijfskundigen en organisatieadviseurs en managers zakelijke en administratieve dienstverlening. ROA verwacht 'grote' toekomstige knelpunten voor de beroepsgroep bedrijfskundigen en organisatieadviseurs en 'enige' knelpunten voor de beroepsgroep managers zakelijke en administratieve dienstverlening. In beginsel kent de commissie meer gewicht toe aan de prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes dan aan de prognoses van ROA die zien op de beroepsgroepen. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingstypen een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Aangezien het opleidingstype master management bedrijfs- en personeelwetenschappen veel opleidingen bevat die verwant zijn aan de voorgenomen master IBM, kent de commissie in dit geval minder gewicht toe aan de ROA prognoses met betrekking tot de vermelde beroepsgroepen. Aanvrager merkt ook bij deze prognoses op dat de knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening groter zullen zijn dan ROA verwacht omdat een deel van de afgestudeerden in het buitenland zal gaan werken. De commissie constateert ook hier dat deze nuancering van aanvrager door het ROA zelf wordt aangebracht en dat dat voor de commissie reden is om aan te nemen dat de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor deze beroepsgroepen mogelijk gunstiger is dan nu uit het AIS naar voren komt.

Aanvrager vervolgt het betoog onder verwijzing naar de spanningsindicator van het UWV over het laatste kwartaal van 2018 en de eerste drie kwartalen van 2019. De commissie constateert dat inmiddels ook de spanningsindicatoren over het laatste kwartaal van 2019 en het eerste kwartaal van 2020 zijn gepubliceerd. De commissie constateert dat de landelijke spanningsindicator voor de beroepsgroep bedrijfskundigen en organisatieadviseurs door het UWV wordt getypeerd als 'krap' in heel 2019 en in het eerste kwartaal van 2020. Het UWV typeert de landelijke spanningsindicator voor de beroepsgroep managers zakelijke en administratieve dienstverlening over dezelfde vijf kwartalen als 'gemiddeld'. De commissie constateert dat de spanningsindicator voor de beroepsgroep bedrijfskundigen en organisatieadviseurs een indicatie biedt van een arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden.

Aanvrager heeft verder een online vacaturepeiling gehouden op drie peilmomenten (10, 19 en 26 juni 2020). Op aanraden van het UWV heeft aanvrager gekeken op de jobboards Indeed, LinkedIn, Glassdoor, Monsterboard, Expat en Graduateland. Aanvrager heeft daarbij inzicht gegeven in de gehanteerde methode, zoektermen en geraadpleegde bronnen en heeft bovendien een lijst aangeleverd met de gevonden vacatures per jobboard. Aanvrager heeft gezocht naar vacatures met de zoekterm 'International Business Manager' in het zoekgebied Nederland. De vacatures zijn ontdubbeld en aanvrager heeft de meest gevraagde hard en soft skills in kaart gebracht. De commissie constateert dat de gehanteerde methode valide is. Aanvrager heeft een deel van de gevonden vacatures geanalyseerd en concludeert op grond van die analyse dat er in juni 2020 in elk geval 842 relevante baanopeningen in Nederland waren voor afgestudeerden van de master IBM (bijlage 10 bij de aanvraag, p. 6). Aanvrager heeft dit aantal vervolgens geëxtrapoleerd naar het totale aantal gevonden vacatures en komt dan uit op een totaal van 1958 relevante baanopeningen in juni 2020. De commissie merkt op dat de drie peilmomenten in één maand liggen waardoor de uitkomsten slechts een momentopname vormen. Desalniettemin wijst de peiling uit dat er in juni 2020 in Nederland tenminste 842 vacatures openstonden waar afgestudeerden van de hbo master IBM voor in aanmerking zouden komen.

Aanvrager beschrijft aan de hand van een groot aantal bronnen dat de inhoud van de hbo master IBM zo ingericht is dat deze aansluit op zakelijke competenties die werknemers en ondernemers zowel in de huidige arbeidsmarkt als in de toekomst nodig zullen hebben. Het betreft competenties zoals het omgaan met multiculturaliteit, sociale intelligentie, zingeving, adaptief denken, transdisciplinariteit, mediawijsheid, design thinking, computational thinking en virtuele samenwerking. De commissie merkt op dat deze competenties terugkomen in de beschrijving van de masteropleiding, maar dat zij dermate generiek zijn dat hier geen specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master IBM uit kan worden afgeleid.

Aanvrager heeft het dossier voor de hbo master IBM voorgelegd aan prof. dr. Jouke van Dijk, hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse aan de RUG en voorzitter van de SER Noord-Nederland, dr. Arjen Edzes, universitair docent regionaal arbeidsmarktbeleid aan de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de RUG en dr. Harm van Lieshout, lector Human Capital bij de Hanzehogeschool Groningen. Volgens aanvrager onderschrijven zij het belang van deze master voor de regionale economie en beschrijven zij dat het ruimtelijke verplaatsingsgedrag van afgestudeerden van verwante opleidingen in het nadeel werkt van het noorden. Studenten die uit het noorden naar andere plaatsen in Nederland gaan om te studeren keren veelal niet terug, waardoor zij geen bijdrage leveren aan de vraag op de regionale arbeidsmarkt. Als deze studenten zouden kunnen kiezen voor een opleiding in het noorden, zoals de onderhavige hbo master IBM, is de kans groter dat zij behouden blijven voor de regionale arbeidsmarkt en daarmee een bijdrage leveren aan de regionale economie (aanvraagdossier, p. 35-37). De commissie acht dit betoog inzake de regionale arbeidsmarkt aannemelijk.

Aanvrager heeft Lexnova in 2019 een enquête laten houden onder werkgevers. Het bureau heeft daarbij in overleg met aanvrager het verzorgingsgebied van de master IBM afgebakend tot heel Nederland, met uitzondering van de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. Lexnova heeft 150 werkgevers bereid gevonden mee te werken aan het onderzoek. De namen van bevraagde organisaties en contactpersonen zijn niet aangeleverd. Het bureau heeft wel aangegeven in welke provincies de bedrijven gevestigd zijn, in welke arbeidsmarktsectoren zij actief zijn, wat de omvang van de bedrijven is en welke functies de respondenten hebben. De respondenten is gevraagd wat het voorkeursniveau zou zijn als zij een nieuwe medewerker zouden aannemen met een bedrijfskundige achtergrond met een internationaal karakter. 21% van de respondenten heeft aangegeven de voorkeur te geven aan een hbo master (49% hbo bachelor, 21% wo master en 8% wo bachelor). In reactie op de stelling of er in algemene zin behoefte is aan afgestudeerden met een master IBM hebben 15 respondenten (10%) aangegeven het 'helemaal eens' te zijn met deze stelling. 66 van de 150 respondenten (43%) hebben aangegeven dat zij het 'eens' zijn met de stelling (p. 17). Op de vraag of men de komende 3 jaar behoefte heeft aan nieuw personeel met

een master IBM heeft 21% van de respondenten geantwoord met 'ja, zeker', 51% met 'ja, misschien', 9% met 'nee' en 19% 'weet niet'. De meeste werkgevers die geantwoord hebben met 'ja, zeker' of 'ja, misschien' verwachten 2 tot 5 nieuwe medewerkers nodig te hebben in de komende 3 jaar (p. 19). De commissie concludeert dat uit deze enquête een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding naar voren komt. De commissie plaatst daarbij de kanttekening dat het verzorgingsgebied zeer ruim genomen is.

Aanvrager verwijst ook naar de 'Baanopeningenmonitor arbeidsmarktregio Groningen 2017' die de Hanzehogeschool zelf heeft uitgevoerd. In het kader van dit onderzoek hebben 108 bedrijven een schatting gemaakt van het aantal baanopeningen per ISCO-beroepsgroep in de komende 5 jaar. Aanvrager vermeldt dat grote vraag wordt verwacht naar bedrijfs- en organisatieanalisten (128,7 fte), enige vraag naar specialisten op het gebied van personeelszaken en loopbaanontwikkeling (36,2 fte) en leidinggevenden zakelijke dienstverlening en administratie (29,9 fte) en dat slechts enkele banen voor kantoorchefs (0,8 fte) beschikbaar zullen komen (p. 46-49). De commissie merkt op dat het grote aantal verwachte baanopeningen voor bedrijfs- en organisatieanalisten een indicatie geeft van een regionale arbeidsmarktvaart naar afgestudeerden van deze hbo master.

Ten slotte verwijst aanvrager naar 42 adhesiebetuigingen van werkgevers. Deze werkgevers geven (in vrijwel identieke bewoordingen) aan dat zij het belang van de hbo master IBM onderschrijven, dat er nu mensen worden aangenomen met een lager opleidingsniveau omdat zij dit type afgestudeerden niet kunnen vinden en dat zij de voorkeur zouden geven aan een afgestudeerde van deze opleiding boven die van een andere verwante businessopleiding. De commissie constateert dat de werkgevers geen concrete toezeggingen doen, noch een indicatie geven van het aantal baanopeningen voor afgestudeerden van de hbo master IBM. Het feit dat zij aangeven nu werknemers aan te nemen met een lager niveau omdat zij dit type afgestudeerde niet kunnen vinden biedt naar mening van de commissie wel een indicatie van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding.

De commissie constateert op grond van het bovenstaande dat aanvrager heeft aangetoond dat de hbo master IBM beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master IBM verwijst aanvrager naar de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 'De waarde(n) van weten' van de minister van OCW (2015), de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'Houdbaar voor de toekomst' van de minister van OCW (2019) en het akkoord 'Groningen, city of talent 2020' (ongedateerd) en de Noordelijke Innovatieagenda 2014-2020 (2015). De commissie betreft hierbij verder de steunbetuiging van de voorzitter van het SAC HEO die aanvrager bij de arbeidsmarktbehoefte heeft beschreven.

Aanvrager stelt dat de minister van OCW in haar Strategische Agenda's uit 2015 en 2019 heeft aangegeven dat zij streeft naar uitbreiding van het aanbod aan hbo masteropleidingen, o.a. om studenten meer kansen te bieden door te stromen naar een hoger opleidingsniveau en om de aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt te verbeteren. De commissie constateert dat de onderhavige hbo masteropleiding IBM aansluit op dit beleid.

Vervolgens verwijst aanvrager naar 'Groningen, City of Talent 2020' waarin de stad en de regio Groningen hebben vastgelegd dat zij zich willen profileren als internationaal kennisknooppunt en innovatiecentrum. Aanvrager betoogt dat de hbo master IBM door de internationale opzet, gericht op ondernemerschap en innovatie, aansluit bij dit regionale beleid. De commissie volgt dit betoog.

Aanvrager beschrijft dat in de Noordelijke Innovatieagenda is bepaald dat overheid, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen zich zullen inzetten voor verhoging van het opleidingsniveau van de zittende en toekomstige beroepsbevolking. De drie themagebieden in deze agenda (human capital, internationalisering en digitalisering) worden in de hbo master IBM geadresseerd. De commissie constateert dat de opleiding aansluit op deze regionale beleidsagenda.

Aanvrager heeft voorts een steunbetuiging ontvangen van de voorzitter van het SAC HEO. Zij geeft aan dat het voornemen om de hbo master IBM voor bekostiging voor te dragen past bij het streven naar uitbreiding van het masteraanbod binnen de Vereniging Hogescholen en aansluit op het streven naar meer multi- en interdisciplinair werken dat binnen het economisch domein wordt uitgewerkt (aanvraagdossier, p. 38). De commissie constateert dat deze steunbetuiging laat zien dat bekostiging van de hbo master IBM past binnen het beleid van de Vereniging Hogescholen en daarmee aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de hbo master IBM beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 08/07/2020 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Hanzehogeschool om de hbo master International Business and Management in Groningen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager stelt dat de hbo master IBM uniek is en voert daarbij aan dat de NVAO geen andere opleidingen in het visitatiecluster heeft opgenomen vanwege de uniciteit van deze opleiding. De commissie onderkent dat dit feit aangeeft dat de opleiding een eigenstandige positie in het onderwijslandschap heeft. De commissie merkt evenwel op dat er wel degelijk hbo en wo masteropleidingen zijn die (deels) dezelfde instroomdoelgroep en arbeidsmarkt bedienen. Aanvrager heeft een overzicht geleverd van verwante hbo en wo masteropleidingen, zowel bekostigd als onbekostigd. Aanvrager beschouwt de wo masteropleidingen Business Administration, International Business and Management, Economic Development and Globalization (tot 2019/2020 geregistreerd als International Economics and Business), International Financial Management (allemaal aangeboden door de RUG) en de hbo master Interdisciplinary Business Professional (Hanzehogeschool) als zijdelings verwante opleidingen binnen het eigen verzorgingsgebied. Verder beschouwt aanvrager de onbekostigde hbo masteropleidingen Consultancy and Entrepreneurship (Hogeschool Rotterdam), Strategic Management (Avans+), HRM (Avans+ en NCOI), Management en Innovatie in Maatschappelijke Organisaties (HAN), Management (Nyenrode), Business Information (NCOI), Projectmanagement (NCOI), Business Administration (Tias), Bedrijfskunde (Tias) en de Master of Business Administration (18 aanbieders) als verwant. De commissie acht met aanvrager de hbo en wo masteropleidingen Business Administration het meest verwant aan de voorgenomen master IBM, met dien verstande dat de wo masteropleidingen voor studenten met een hbo diploma alleen toegankelijk zijn na het volgen van een premasterprogramma. De verwantschap met de wo master International Financial Management is naar mening van de commissie slechts beperkt. De commissie acht ten slotte de wo masteropleidingen International Business (Maastricht University) en International Economics and Business (Universiteit Utrecht) zijdelings verwant.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in verwante onbekostigde opleidingen is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen jaren licht, met een kleine dip in 2017/2018.

Tabel 2. Instroom in verwante opleidingen.

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20
M Interdisciplinary Business Professional (49291)	Hanzehogeschool Groningen (25BE)				27	26
M International Business and Management (60649)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	132	121	105	121	114
M Business Administration (60644)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	311	306	250	234	170
	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	215	207	274	309	299
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	245	195	233	245	246
	Universiteit Twente (21PH)	200	202	195	162	169
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	503	622	550	525	566
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	523	549	585	672	712
M International Business (60019)	Universiteit Maastricht (21PJ)	572	490	495	496	555
M International Economics and Business (60648)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	86	87	78	80	
	Universiteit Utrecht (21PD)	129	151	144	214	237
M Economic Development and Globalization (60963)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)					63
Eerstejaarsinstroom	totaal	2916	2930	2909	3085	3157

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de huidige instroom in de onbekostigde master IBM en de ervaring met de instroomontwikkeling van andere hbo masteropleidingen die de Hanzehogeschool aanbiedt. Aanvrager verwacht dat circa 60 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch, mede gelet op de instroom in verwante opleidingen.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de hbo master International Business and Management bij bekostiging wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft hierbij veel gewicht toegekend aan het feit dat de opleiding aansluit op een regionale arbeidsmarkt en regionale maatschappelijke behoefte alsmede aan het feit dat afgestudeerden van de opleiding nauwelijks extra druk op de arbeidsmarkt genereren omdat de opleiding in onbekostigde vorm reeds wordt aangeboden.

Vestiging van de opleiding in Groningen heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master International Business and Management te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de hbo master International Business and Management die de Hanzehogeschool nu onbekostigd aanbiedt reeds geaccrediteerd is. Dit betekent dat, mocht de

minister een positief macrodoelmatigheidsbesluit nemen over deze opleiding, de instelling in beginsel geen Toets Nieuwe Opleiding bij de NVAO hoeft aan te vragen. Om die reden brengt de commissie geen advies uit aan de NVAO over de naam, voertaal en positie in het Croho.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P.M.M. Rullmann', written in a cursive style.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.